

FOAIE

пентрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 26.

Luni, 28. Junie.

1843.

РОМЪНИИ ДН ПРИВИНЦА ЛИТЕРА- ТУРЕИ.

(Капет.)

Съ лѣтъ даръ ла анализѣ амвеле ал-
фаветѣри, ка съ пѣтем фѣръ де преждѣ-
кать а кѣпоаце, каре пот рѣспѣнсе маі
потривит скопѣлѣи литератѣреі поастре.
А чеаа щит, кѣткъ П. Ціріл не ла веакѣл ал
поаѣлеа фаветѣл съѣ дин гречешѣ, л'аѣ фор-
мат пѣ пентрѣ Ромѣниі, чи пентрѣ Славо-
Сервиі дин дндемѣл ка пѣ кѣтѣва приминд
дн скріере литериле челе латине, кѣ ачесте
съши стрѣмѣтѣ леѣеа, съ треакѣ ла рѣт
латин, прекѣт аѣ фѣкѣт Полоніи, Боѣмиі,
Орѣвациі, Ілїриі ш. а., каріи ера ши сѣлт де
о видѣ кѣ Славо-Сервиі. Днсъ не кѣт де
маре апостол аѣ фост П. Ціріл, кѣ аѣтѣа
маі пѣдін философѣ; пентрѣ-кѣ нічи аѣтѣа
л'аѣ щіѣт, кѣткъ лимѣа ѣлѣи попор виѣ пѣ
съ поате стримѣтора днтре неѣе сеѣне мо-
арте, нічи литереле дндреапѣтѣ грѣіреа, чи
ачаѣта прин ѣзѣ дндемѣлгат статорнічешѣ
пронѣнциаѣа литерелор. Пентрѣ че пѣ с'аѣ
дндестѣлит кѣ 24 де литере, чи пентрѣ чеа
маі тикѣ скімѣваре дела тоѣлѣа ѣеперал сеѣн
ноѣ с'аѣ литере поавѣ аѣ фѣзрѣт, адѣкѣнд
прин ачаѣта чеа маі маре копѣсїе дн

скріере кѣ але сале сеѣне іерогліфиче. Де
че треавѣ п. е. ш ши щ, кѣнд чеа динѣлѣ
кѣ с съ поате сѣплині; ачаѣта кѣ ст, с'аѣ
дн вокале ѣ, ѣ, ѣ, ѣ, ю; пентрѣ доі ѣ,
аѣ фѣкѣт пре у, пентрѣ доі о пре ѣ ши
а, деспре каре нїмерітѣ, ши фѣзѣоасѣ жѣ-
декатѣ, съ поате четі дн граматика Д.
Елиад. Скѣдереа с'аѣ копѣсїа литерилор
ціріліене, аѣ кѣпоскѣт'о ши днѣшні Славо-
Сервиі, каріи аѣ днчепѣт але реформа, ши
съ ѣѣ съ рѣзїме дн пѣтереа славо-росїанѣ,
ачешї дин Ѣнгарїа, доарѣ пѣлѣ акѣт ар
фї примит челе латине, прекѣт копѣраѣи
лор Полонїи, Орѣвациі, Ілїриі; іарѣ Боѣмиі
ши Славо-Тоѣиі дин Ѣнгарїа челе готїко-
ѣертмане. Прекѣт отѣл прин пѣтереа кѣ-
ѣлѣтѣреі, кѣ чел маі маре дар череск е
дѣрѣит, аша пѣ съ поате дндестѣлитѣ тѣл-
дѣтїтѣ да фѣкѣторїѣлѣи череск, кѣ пентрѣ
маі ѣшоара фолосїреа дарѣлѣи ачелѣїа аѣ
лѣсат фоарте пѣдїне, адекѣ ка ла 24 сеѣне
спре а съ пѣтѣ оаменїи днделеѣе ла ола-
тѣ. Дн скріере пѣ е де лїпѣ пентрѣ-чеа
маі тикѣ скімѣваре а тоѣлѣи дела чел ѣе-
перал, а скодї сеѣн деосеѣит, кѣ аѣлѣи
пентрѣ тоатѣ сілаѣа ар треѣѣи поавѣ литере
прекѣт ла Хїнезі, кѣ пронѣнциаѣа сілаѣе-
лор съ скімѣѣ пѣлѣтїаі дѣпѣ челе чїпчи
гласѣрї ѣеперале, прекѣт а е і о и, чи ши

дѣпъ адаоцереа конзонаптелор п. е. дп кѣ-
вѣптъл ачеста азѣ, амѣе вокалеле, а ші ъ
сѣ рѣспѣнд деосеві ші маі пре лѣпг, іар
адѣогѣнд ѣп л ла дпчепѣт лавѣ, сѣ зік а
ші ъ маі рѣпезіт, аша дарѣ пропѣнциація
літереі а, е скімѣѣтоаре, дпсѣ ачеле скім-
ѣѣрі сѣ кѣпоск дпн фіреа лімѣеі фѣрѣ де
а авѣ ліпсѣ де деосевіте семне пентрѣ а.
Ла Цермані а пѣ сѣ еспрімѣ тот дптр'о
формѣ п. е. дп hassen, сѣ пропѣнциѣ а де-
скіс, іар дп Vater, ка кѣм ар фі оа саѣ
а дпкіс; ші е, ізолат ка ѣпгѣреск, е, іар
лѣпгѣ конзонапт, ка е фѣрѣ аѣент п. е.
дп Vater, пѣ се зіче Vater, дпсѣ пентрѣ
ачеѣа, пентрѣ а сімплѣ аре пѣмаі ѣп семп
дп тоате лімѣеле вії. Маі алес вокалеле
аѣ дескіліпуре дп пропѣнциація кѣ алте лѣп-
гѣ сіне, декѣт кѣнд стаѣ ізолате, дпсѣ кѣ
ачеѣа деосевіре ле шіе дпн фіреа лімѣеі,
сѣ ле пропѣнциѣ попорѣл дп лімба са,
фѣрѣ де а фі де ліпсѣ де семп деосевіт,
ші фѣрѣ дпѣѣрлітеріле ѣ ѣ ѣ ш. а. ар
фі шіѣт Славо-Сервіі, сѣ ші чітеаскѣ про-
дѣѣтѣріле лімѣеі сале. Кѣ атѣта маі пѣ-
дпнѣ ліпсѣ аѣ авѣт Ромѣніі, де ачесте пѣ-
гіоаве семне дп лімба са; оаре п'ар ші
Ромѣнѣл сѣ пропѣнциѣ кѣвінтеле ачесте
ана скрісе: „Dumnezeule! Фекеторіѣл че-
рїѣлѣ ші ал пементѣлѣ“ фѣрѣ де нічі ѣп
ѣ, дпн фіреа лімѣеі шінд, кѣткѣ дп фекет-
торіѣ е сѣ рѣспѣнде пѣмаі дпн грѣмазі,
іарѣ дп черїѣлѣ сѣ рѣспѣнде дпн контра-
ѣереа лімѣеі кѣтрѣ черїѣл гѣріі, фѣрѣ де
а пѣне дескіліпїт семп пентрѣ чеа дпнтѣѣ
пропѣнциація; де ѣ нічі о ліпсѣ пѣ есте,
кѣ еа ші іа маі віне рѣспѣнд зічереа, де-
ѣѣт ѣ; д сѣ vede а фі ѣпа кѣ ѣ, пѣмаі
кѣт прпн д сѣ кѣпрінде ѣ ші п ла ола-
тѣ. Полопїі, Орѣадїі, Іѣріі ші Славо-тодїі,

тѣкар кѣ сѣнт де о віѣѣ кѣ Славо-Сервіі,
ші о лімѣѣ ворѣеск, шіѣ скріе ші фѣрѣ
ѣ ші ѣ, ѣ. Тоате лімѣеле аѣ чеѣа сіпгѣ-
рат дп пропѣнциація сілаѣелор, че прпн
семне саѣ літере, нічі кѣт пѣ сѣ поате
еспріма, чі пѣмаі дпн глѣсѣіреа попорѣлѣ
сѣ поате кѣпоаѣе. Аша дп лімба франѣе-
ѣѣ, фѣрѣ де а авѣі кѣт о пропѣнциѣ Фран-
ѣезїі, дпн кѣрнї пѣмаі, перфектѣ пропѣнциа-
ція віне пѣ ва дпѣѣѣа; лімѣеле орїентале
фѣрѣ де семне вокалніче, пѣмаі кѣ конзо-
напте сѣ скрїѣ тѣлте, ші пентрѣ ачѣеа нічі
о грѣтате пѣ сѣѣере чеї че ворѣеск ачеле
лімѣі; дп Romania е кѣпоскѣт методѣл де
а скріе, пѣмїт чокоеѣе, кѣ каре ѣп кѣѣѣт
дпн маі тѣлте сілаѣе, сѣ контраѣе дптр'ѣ-
па, ші пентрѣ ачѣеа чеї дѣдѣѣі кѣ ачел
метод, нічі о грѣтате пѣ сіпѣеск; пентрѣ
че дарѣ сѣ пѣ ѣтем скріе кѣ літере ла-
тіне, фѣрѣ де а авѣ семп деосевіт, пентрѣ
ѣ ѣ ѣ, кѣ ачесте фак тоатѣ пѣдека де пѣ
дпѣѣрѣдошет пѣмїтеле літере.

Алте дппѣдекѣрі че сѣ адѣк дѣла іѣ-
віторїі де словеле дїріліене дп контра лі-
терелор, кѣткѣ пентрѣ ачесте п'авем ор-
тографіе регѣлатѣ, ші кѣткѣ дпн скімѣа-
реа словелор дп літере, нічі ѣп інтерес
п'ар кѣшїга лімба, чі маі тѣлѣт стрїкаре,
сѣ вѣд пѣмаі дпн сіпгѣрѣл дпдемп, саѣ
маі віне дпн не врѣре де а четї ші скріе
кѣ ачеле літере, прїчіна дпкѣ сѣ поате
шї пентрѣ че. Токма пентрѣ-кѣ пѣ авем
ортографіе регѣлатѣ, ка сѣ ні о фачет, е
де ліпсѣ ка сѣ скрїет кѣ літере, кѣчї а-
чаѣта пѣ нїо поате да віне регѣлатѣ. Дѣ-
пѣ ѣп алт Дїріл, дпзѣдар аѣцентѣт, аѣ
трекѣт тімпѣл апостоліеі, апої ачѣеа че
ні о ар да алѣлѣтѣкар чїне, п'ар фі а по-
аѣтрѣ, кѣчї ачѣеа трѣѣѣе дпн глѣсѣіреа ѣпїі

попор ка де чинчи милионае съ се днѣин-
 цезе, че нѣмаі prin днпрѣмѣгарае ши дн-
 пѣртѣширеа ideilor дн скріе съ поате дн-
 пліні. Нічі о надіе ла днчепѣт п'аѣ авѣт
 ортографіе регѣлатъ, дар пентрѣ ачееа тот
 аѣ скріе. Ортографіа съ префаче потривіт
 кѣ кѣлтѣра лімбеі, ши е маі тѣлт спре а-
 жѣторѣл челор стрѣніі, каріі вреѣ съ дн-
 веде лімба, декѣт челор каре дн пащере
 ворвек ачееаші лімбѣ; дар пентрѣ цїрі-
 ліене есте ортографіе регѣлатъ? Вѣд скрі-
 ind зніі, oamenii, oamenilor, алдіі ominii,
 ominilor, ши іарѣ мортѣнт, ши мортѣнт
 ш. а., каре е маі віне? апоі кѣ літере съ
 нѣ пѣтем скріе: quand, саѣ quend, driapta,
 саѣ dreapta, laped, саѣ lapid din lapido,
 presit, саѣ presat, prefecut, саѣ prefacut,
 timp, саѣ temp, oste саѣ oaste ш. а. Чел
 че шіе лімба латїнѣ, тѣкар кѣм ар фї
 скріе ачесте, ле кѣпоаше а съ deriva din
 лѣтїніе, пентрѣ чеі че нѣ шіѣ тот зна е
 съ'ї скріі timp саѣ temp, кѣ нѣ ва шіі кѣм-
 кѣ timp дн лѣтїніе съ зіче tempu. О
 пробѣ пентрѣ скріере кѣ літере латїне,
 лѣнѣгъ челе тѣлте че саѣ пѣлїкат, воіѣ
 днѣѣдоше пѣлїкѣлѣі кѣ алт прїлеж. Каре
 аше аргѣментѣше: пѣнѣ нѣ vom аве орто-
 графїе регѣлатъ, кѣ літере съ нѣ скріем,
 съ поате асетѣна ачелѣіа, кареле ар вѣе
 съ шіе днота, фѣрѣ de а днтра дн апѣ,
 ка съ днведе. Іарѣ кѣмкѣ дн днтрѣдѣ-
 череа літерелор латїне, пентрѣ лімбѣ нічі
 зп фолос, чї маі mare стрїкаре ар зрта,
 ва креде нѣмаі чел днкізнд окї dınainte
 адевѣрѣлѣі. Pretenzia саѣ дорѣл de а скріе
 кѣ літере латїне, пѣрчедe dın дрентѣл фї-
 ресѣ, каре дн авем кѣтрѣ ачеле літере ка
 кѣтрѣ але поастрѣ. Аѣ нѣ near фї маі de
 mare чїнсте а не арѣта лѣмеі, кѣмѣ авем

алфаветѣл пострѣ, ши нѣ съптем маі тѣлт
 васалї алфаветѣлѣі стрѣнѣ? словеле цїрі-
 ліене кѣ каре трѣім, съ нѣтеск de комѣл.
 алфавет сѣрвек, рѣсек, московїтеск, іар
 нѣ ромѣнск; афарѣ de ачесте скопѣл лі-
 тератѣреі тѣеѣе съ фїе префачереа лімбеі
 пентрѣ лѣдїреа шїінделор днтре тоді
 Ромѣніі, че нѣмаі prin алѣтѣрареа лімбеі
 кѣтрѣ чеа латїнѣ, ка кѣтрѣ сорѣса съ
 поате мїжлочї; аѣ нѣ съптем de рѣс стрѣ-
 нїлор, кѣнд не кетѣм romanii ши яімва
 романѣ, пре каре о арѣтѣм днвѣрѣкатѣ
 дн вестїнте славо-сѣрвекї? Шї пѣнѣ а-
 кѣм съ vede deosebire дн стїлѣл ворѣреі
 дн скѣдереа не днцелечерїі дн літератѣ-
 рѣ. Чеі че скріѣ кѣ літере латїне, афектеа-
 зѣ ши зnde нѣ е de ліпсѣ латїністѣ, іарѣ
 чеі че трѣіеск кѣ словеле славо-сѣрвекї,
 маі цїп днкѣ тѣлте кѣвінте етероцене, de
 каре маі тѣлт нѣ е ліпсѣ, авнд кѣвінте
 пропрїе але поастре. Стрѣмошїі пострїі
 аѣ фост маі zelozї кѣтрѣ лімба са, еї'шї
 аѣ цїпѣт фалѣ а пѣтѣ ворѣі дн лімба са
 кѣтрѣ алдіі. Деспре Като съ чїтѣше, кѣм-
 кѣ дн четатеа Атінеі, тѣкаркѣ шїе елі-
 пѣше, аѣ ростїт о кѣвѣнтаре пѣлїкѣ дн
 лімба латїнѣ; іар дн адѣвѣрїле сенатѣлѣі,
 кѣ атѣта лѣаре амінте съ фереаѣ ораторїі
 de а пресѣра дн кѣвѣнтѣрїі кѣвінте стрѣ-
 не, кѣт Тїверїе, не шїінд афла пентрѣ то-
 пополїзм зп кѣвѣнт кѣрат латїн, аѣ че-
 рѣт ертаре дела сенат ка сѣл поатѣ зіче.
 Пропѣширеа лімбеі дн кѣлтѣрѣ, нѣмаі а-
 тѣнчї не ва десфаче зп ізвор віѣ de а о
 пѣтѣ днавѣдї кѣ кѣвінте вѣне ши пропрїе
 фїреі лімбеі, de съ ва алѣтѣра кѣтрѣ чеа
 латїнѣ, іарѣ de нѣ, ва рѣтѣнѣ тот скїто-
 сїтѣ. Стрѣмошїі поцїрїі venind dın Italia,
 дн Dacia, ачea лімбѣ аѣ адѣс кѣ сїне, каре

аъ ворвѣт'о шѣ дн Італіа, шѣ прѣн зрмаре, кѣ ачеле літере аъ шѣ скрісѣ. Ълфілас епископѣл Готѣлор не тѣмпѣл лѣї Валент дѣтвѣратѣлѣї, традѣкѣл с. скріпторѣ не лімба готѣкѣ, пѣнѣмаї мѣлте кѣвінте аъ дѣнѣт дѣн чеа латѣнѣ, дар шѣ дѣн літере не d, h, f, s, леаъ дѣнпрѣмѣтат, de vnde се а-дѣвѣрѣще, кѣткѣ Романії дн Дакіа, vnde шѣ Готії локвіѣ, дн скрісоаре нѣ кѣ алте літере, декѣт кѣ челе латѣне аъ трѣт. Проконіе свѣ Івстїніан дѣтвѣратѣл, дн дескрїе-реа четѣдѣлор, де лѣнгѣ Дѣнѣре, нѣ де ларте де четате Zanес, пѣтеще о четѣдѣвіе, кѣ пѣтеле Понтес ла капѣтѣл Пѣнтеї лѣї Траіан дн дреапта Дѣнѣрїї, адѣлогѣнд кѣткѣ пѣтеле ачеста а четѣдѣвії е дела Романїї, саъ латѣнї; сѣ веде кѣткѣ пѣтеле ачеста Понтес, е кїар скріс, дѣпѣ пропѣн-дїадїа лімбеї чеї попѣларѣ а Романїлор-їар нѣ дѣпѣ чеа класїкѣ, кѣ атѣнчї нѣ Понтес, прѣкѣт шѣ Ромѣнїї зїк пѣнте, чї нонс ар фї скріат скріпторѣл греческ, лі-тера e, лѣнгѣ e, é адѣлогатѣ де скріптор ка сѣї деїе формѣ дѣпѣ Гречї, їарѣ нѣ дѣн пропѣндїадїа попѣларѣ. Кѣткѣ лімба векїлор романї, днпїнте де а о реформа, саъ префаче граматїчїї, алтѣ формѣ аъ а-вѣт, шѣ аша шѣ алтѣ пропѣндїадїе, де кѣт сѣ пропѣндїе астѣзї чеа латѣнѣ, сѣ кѣпоа-ще дѣн дѣскрїпчїнїе челе векї, тѣкаркѣ де ачеле, преа пѣдїне аъ ажѣнс де свѣт рѣдїна веакѣлѣї, ла врѣста поастрѣ. Ла Gel-ліус сѣ чїтеще: „Pellex aram Junonis ne tangito, seї tangit, Junonei crenibus demissis; ne non feminam caedito,“ їарѣ Livius дн картѣа 22 кап 10 адѣче зн проїект де лецї а попѣрѣлѣї романѣ, дн аша формѣ: „Rogatus in haec verba populus, velitis jubeatis vo hoc sic fieri? — si res publica — si

cut velim eam, salva servata erit haec de-
 ellis — datum donum duit populus roma-
 nus, Quiritium.“ — Ennius дѣнѣче пре
 Романїї офѣгѣнд дѣпѣ Romulus аша: „O
 Romule, Romule dic.“ Дїнѣре маї векї до-
 кѣменте декѣт ачесте, крѣд кѣ маї кїар
 с'ар кѣпоаще деосевїреа дѣнѣре лімба по-
 пѣларѣ, шѣ чеа класїкѣ. Асеменеа скїм-
 варе аъ пѣтїмїт шѣ лімба Гречїлор, еї
 сїнгѣрї нѣ шѣї, кѣтн аъ пропѣндїат еліпїї
 лімба чеа кѣлтѣ, днсѣ пѣнѣтрѣ ачееа чїне
 ле дїспѣтѣ дрепѣтѣл, кѣткѣ п'ар фї зрмашї
 еліпїлор, шѣ п'ар ворвї лімба са пропрїе. *)
 Ортографїа італїанѣ, сѣ дїне де чеа маї
 вѣпѣ, пѣнѣтрѣ-кѣ аша еспрїмѣ кѣвѣнтѣл, кѣт
 сѣ ворвѣще, шѣ тотѣшї аскѣлте каре ва
 пре Італїан кѣнд ворвѣще, шѣ ва кѣпоаще
 кѣтѣ деосевїре есте дѣнѣре пропѣндїадїе
 дн ворвїре дела ачееа, каре аратѣ орто-
 графїа. Де неар кѣпоаще стрѣнїї лімба
 чеа маї вїнїшор, де кѣте хѣле шѣ дефѣ-
 тѣрї ам фї фѣрїдї? Пѣнѣтрѣ адѣчере ла маї
 маре зшѣрѣтате, ка сѣ піо кѣпоаскѣ шѣ
 стрѣнїї маї де апроапе, че тїжлок поаѣ
 фї маї потрївїт, декѣт алфавѣтѣл латѣн;
 лімба латѣнѣ прїн класїчеле кѣрѣдї, каре
 сѣ афлѣ, шїаъ пѣс шїешї зн вечнїк мо-
 нѣмент де а фї кѣпоаскѣтѣ дѣнѣре оаменї,
 пѣпѣ кѣнд вор фї не пѣтѣнт; пѣнѣтрѣ чеї
 че кѣпоаск ачаста лімбѣ, саъ сорорїле еї,
 кѣтѣ зшѣрїнѣдѣ, де вом скрїе кѣ літере ла-
 тїне, де а пѣтѣ кѣпоаще шѣ а Ромѣнїлор;
 дн е. дїнѣр'ачесте кѣвінте, аша скрїсе: „In
 ante de a miadie di, me au quercitat cum-
 natu meu,“ чел че шїї лѣтїнеще п'аре трѣвѣ-

*) D. профессор Фалтераїер ш, а. Че е дрепѣ
 маї мѣлѣ дїнѣтеїсрїї історїче декѣт фїлологїче.
 Ped.

tingъ съ спънъ алтъл, кѣткъ де пѣ шѣ класичеце е зис, дар адѣк фоарте кѣтръ лѣтиние; iarъ динтр'ачесте: „Анаинте де а мѣзълѣ м'аѣ черчетат кѣмпатъ теѣ, prin пичѣ о мѣестриѣ хемѣкъ саѣ атономѣкъ, ва щѣ амеце, кѣ че лимбъ лѣи кѣпоскѣтъ е асепенеазъ, пѣпъ пѣ ва дпвѣда литератѣра кѣ слове; интересъл даръ пентрѣ лимба поастрѣ съ кѣпоаще шѣ динтр'ачаста, ка съ скриет кѣ литере. Рѣчала, саѣ теѣ вѣне дпстреинареа де кѣтрѣ литереле латине, пѣлтора де аколо требве съ вѣпъ, кѣ п'аѣ конвѣндере, саѣ кѣпощѣндъ деплѣнъ депре романѣтатеа Ромѣниѣлор, саѣ кѣ пѣ даѣ пичѣ зп прецѣ ордѣнациѣи, дп тоатъ привѣнда сѣнт вреднѣи де компѣтимѣре, пентрѣ гроаса амѣрдѣре а сѣмдѣриѣлор.

Din Țngaria.

А.

АДЪНАРЕА ЦЕНЕРАЛЪ

а дпсодѣреѣ пентрѣ кѣпоащереа Трансѣлванѣиѣ. Дп Брашов ла 8. шѣ 9. Изнѣ а. к.

„Дп пѣтерѣе зпѣте стѣ тѣриѣа,“ есте кѣзѣнт пѣлтора кѣпоскѣтъ, дар фоарте пар дедѣс дп фаптъ. Грелеле остепелѣ, дп-тинса сѣлѣндъ а зпѣи пѣмѣр зпн дпн патриѣдѣи Трансѣлванѣиѣ, маѣ вѣртос дела дппѣрѣтеаса Марѣа Тересѣа дпкоаче аѣ скос ла лѣминъ невредѣите вѣстѣерѣи пентрѣ истѣриѣа патриѣи, пентрѣ дрепѣтѣри, пентрѣ тоате рашѣриѣе истѣриѣи патѣрале ш. а. ш. а.; дар фѣндкъ тоцѣ ачеѣа аѣ лѣкрат фѣешкаре деосевѣи, ѣсолат шѣ партеа чеа маѣ маре лѣпѣндѣтсе кѣ лѣпсе греле а траѣлѣи вѣедѣи, еѣ остепѣнд, totдеодатъ доведѣрѣ дптре фѣтѣри греле, кѣткъ „дп зпѣре ар ста

тѣриѣа.“ Дптр'ачеѣа пѣлделе челе десе а дѣриѣлор дпн афаръ не прелѣмина, дпде-тпѣндѣне а черчета шѣ поѣ скѣмпна поа-стрѣ патриѣ пѣстратъ де тоцѣ кѣ прецѣа де сѣнде, шѣ а не фолосѣ де челе афлате. Бѣрвадѣи чеѣ прокопсѣдѣи аѣ паѣиѣ сѣсецѣи prin о дпделеаптъ економѣе аѣ дпгрѣжѣит дпн веакѣри де а ста дп непрекѣрматъ ко-тѣпѣкациѣе маѣ вѣртос кѣ Германѣа; фѣиѣ лор 'аскѣлтъ щѣндѣеле маѣ дпалте парте-таре ла зпверсѣтѣдѣиле де афаръ; преодѣи лор сѣнт тоцѣ ка зпѣл трецѣдѣи prin челе маѣ пѣлте рашѣриѣе але фѣлосѣфѣиѣ шѣ prin теолоѣиѣ, iar истѣриѣа се паре кѣ ар фѣ о хрѣпъ де тоате зѣлеле а зпѣи маре пѣмѣр дпн трѣвшѣи, скѣрт, пѣтереа моралъ шѣ ин-телектѣвалъ а патриѣи поастре кѣтезѣ а зѣче, кѣ еа дпн времѣи с'аѣ концентрат дп сѣсѣме. Есте дар' о преа фѣреаскъ ѣрмаре, дакъ вѣрвадѣи сѣсѣмеѣ венѣрѣ шѣ пѣсерѣ маѣ дп-тѣлѣ дп лѣкрате идѣа, кѣ шѣ дп привѣн-да щѣндѣелор пѣтерѣе зпѣте фак тѣриѣа.

Noѣ дпдатъ дѣпъ дпкѣдереа адънѣрѣи ѣенерале пентрѣ кѣпоащереа патриѣи фѣгъ-дѣрѣтѣм кѣ вом дппѣртѣшѣи резѣлтатѣл. Дечѣ

Дп 8. Изнѣ не ла 9 чеасѣри дѣмѣнеада Домпъл Јосѣф Травш, дѣректоръл де по-лѣциѣ дпн Брашов, ка презѣдент сѣплѣнитѣриѣ де локъл презѣдентълѣ актѣвал Јосѣф Бе-деѣс де Шарверг, консѣлиарѣи шѣ комѣсарѣи маре ал дѣреѣи, кареле дпн причѣна воалѣи пѣ пѣтеа фѣи де фадъ, десѣкѣе сесѣа кѣ зп кѣзѣнт потрѣвѣт шѣ кѣлѣдѣрос, апоѣ амѣсѣрат статѣтелор, преѣпсе кѣрѣл десѣтерѣлор. Дѣпъ чѣтѣреа каталогълѣ де пѣтеле тѣдѣ-ларѣлор, дѣпъ дпсептпареа поѣлор тѣдѣларѣи дпн Брашов (150), се чѣтѣ протоколъл анъ-лѣи трецѣт, апоѣ се дппѣрдѣрѣ статѣтеле

типъrite gratis de Ioan Гът проприетаріа типографіеі дін Брашов. D. президент арътъ, къ дін архивъа соціетъдїи, каре ва еши дін време дн време, ащ шї ешит врошъра днъгїа ла D. Г. Клозіо дн Сївїѣ, іаръш gratis. Се прїмі къ тълдъмітъ презентъа де 40 ф. арц. дела парохъа съсеск дін Севеш, кѣм шї дмвїереа типографіеі лѣї Хохтаїстер, де а типърі а дѣа врошъръ дін архив gratis. Маї днколо се хотърѣ а се трїміте рѣгаре ла маї тълдї літерадї де афаръ; прїетїні аї кѣпоащерїї де патріа ачеста. Сокотеала датъ пентрѣ венїтъа соціетъдїи арътъ, къ дн анъа трекът келтъїала фѣ пѣмаї де 48 крї арц., іар рестъа фѣчеа 361 ф. 12 крї арц., карїї с'ащ ашезат ла спаркасе. Се дефїнсе локъа адъпърїї не анъа вїиторїѣ ла Сївїѣ.

Дн 9. Ізніе D. сенатор дін Сївїѣ Іоан К. Наїгеворен фѣ адес пентрѣ анъа в. де президент локодїиторїѣ. — Президентъа арътъ, къ дін тълдларїї літерадї ар фї дат дн монтрѣ врѣтоареле скрїпте: 1) Ехо ла пеатра краївлї (лѣпгъ Брашов) де D. Антонїе Кърд; вн феномен мїнзнат шї преарар. 2) Реашезареа евангелїко-лїтеранїлор дн Клѣж де парохъа І. Г. Шасер дін Талхаїм. 3) Сѣтъѣїереа пентрѣ къдїгареа зпор варометрѣрї спре а се тълсѣра тѣнцїї, де M. Шѣстер конректор дн Сїгїшоара. 4) Адаосѣрї ла щїнцѣа де статъа Трансїлванїеї де Г. Бїндер, професор дн Сїгїшоара. 5) Деспре пѣтеле Сасїлор дін Трансїлванїа. 6) Днълдїїмеа зпор тѣнцї шї оранше а Трансїлванїеї де А. Кърц. Дѣпъ ачеста Бѣчечїа пѣ маї рѣтъпне де чел маї палт тѣпте, чї Negroїа дїнволо де Фѣгъраш. 7) Деспре реладїа лїмбей съсесдїї трансїлване кѣтрѣ чеа дін Саксонїа де жос шї Ренъа де жос,

де Ф. Марїенпѣрг, професор дн Севеш. 8) Жѣдекареа лексїконпѣлїї цеографїко-статїстїк а лѣї Ленк де професоръа Г. Бїндер. 9) Пентрѣ къдїгареа зпѣї вївлїотечїї пе сеама соціетъдїи де І. Фїлч парох дін Севеш. 10) Адаосѣрї де докѣменте ла історїа Сасїлор, де професоръа Г. Таїч дін Сїгїшоара. 11) Чеарта Сасїлор пентрѣ ватъ къ канїтълъа дін Орадїа маре дн капетъа веакълѣї ал 15леа, де ачелаш. 12) Пентрѣ дѣбъ хрїсоаве а краївлї Андреїѣ II. ла а. 1200, а краївлї Стефан V. дела 1269, апої вн каталог де манъскрїпте трансїлване че се афлѣ дн к. к. вївлїотекъ де кѣрте шї днскрїпцїї дела Арїостї, днпъртѣшїте де І. Хенрїх преот дн Добрїнг. 13) Обсервѣцїї ботанїче де літографъа M. Бїелд. 14) Пентрѣ харте монтанїстїче дін Трансїлванїа шї о хартъ а „дѣрїї“ Хагегълѣї, де семпареа зпѣї корн афлат ла Корнѣдел шї їнскрїпцїї дела монѣментъа Анафїлор дн Алмакерек де ачелаш. 15) Сѣвстрат пентрѣ о мїнералоцїе топографїкъ а Трансїлванїеї, дѣпъ Сѣков, де ачелаш. Дпеле дін ачесте манъскрїпте се чїтїрѣ фрѣмос дн азъа тѣтѣрор. — Ащ маї кѣрс тълте сѣтъѣрїї шї асѣпра алтор обїекте, дін каре пої днсемпѣт пѣмаї пропозїцїа де а кѣмпъра дела D. парох M. Акнер дін Хаммерсдорф фрѣмосъа канїнет цеогностїк, кѣм шї де а типърі томъа сѣплїнїторїѣ дін Флора (ботанїкъ) а вреднїкълѣї доктор Баѣтгартен. — Фрѣмосъа кончерт де органе дн вїсерїка чеа маре а протестанцїлор, прѣпъзъл, валъа шї алте петрекѣнїї плѣкѣте, каре рѣкорїрѣ пе чеї овосїдї де серїосїтатеа челор доаъ зїле, сѣ ле атїнцет пѣмаї; сѣ пе днтоарчет пѣдїптел ла врошъра архївей. Ачешашї кѣпрїнде: а) Адаосѣрї ла історїа Трансїлванїеї дела країва

Andreia al Zlea pînă la 1310; в) Desvълъirea челор маї дусемпътоаре прінчине пентрѣ черчетареа лѣтвей ротънециї де професоръл Шъллер. ч) Ын транспът а лѣи Сидістмънд Баторі; ц) doatъ monede рарі romано-dacиче; д) чева пентрѣ географіе. Ачест архів се сокотеше ка континвагіе ла архівъл Длѣи Шъллер тѣпърѣт де маї пайнте, каре іаръш къпринде лѣкрѣри че шѣ не пої тревѣе съ ае интересезе.

Б—ц.

ТИРАНЪЛ.

Ын країѣ дѣн веаквріе трекъте гѣверна въ атъта варбаріе статвріе сале, дѣкѣт съпъшїи сѣи пѣл маї пѣтеа сѣферї, шї п'а-веаѣ аатъ пѣдежде дѣкѣт дѣн Дѣтнезеѣ, пе каре 'л рѣга де а'л мѣта дѣн ачеастъ лѣте, пичї аатъ тѣпгѣере дѣкѣт а'л дѣкѣрка къ тѣи де влестете. Ел ера атѣт де къпоскът кѣар шї афаръ дѣн статвріе сале, къ пичї одатъ вечїниї пѣ ворѣеа дѣспре дѣпсѣл дѣкѣт пѣмїндѣл тїран. Ла дѣтѣрпареа са дѣла о вѣпътоаре, ачест країѣ прїптр'о скїтѣаре атѣт де мїнѣпатъ, каре пїмїні п'о пѣдеждѣїа, трїмїсе слѣжѣанїї пе ла рѣспѣятїїе орашѣлѣї, ка съ факъ ачеастъ прокламагіе дѣн партеа са: „Нородѣл меѣ, пѣсїмѣїреа теа а фост пѣлї акѣт; ѣн вѣл че м'а по-прїт д'а ведеа дѣптатеа, каре тревѣе съ пѣзеск стѣпѣпїнд, шї крѣзімеа теа м'а фѣкът ка съ дѣпѣлѣнт пѣпналѣл дѣн сїпѣл пѣвїновадїлор. Ачѣеа че въ вѣстеск, тревѣе съ въ вѣкѣре. Въ дѣклар, къ д'ачї дѣпайнте воїѣ фї статорпїк шї пѣскїтѣват спре а въ да къ дѣвїлшѣгаре тот фѣлѣл де фѣрїчїре, шї а въ фаче къ крѣдїнѣ дѣптатеа че въ сѣпѣт дѣтор. Ам дѣстѣлѣ дѣкредере дѣ

сїпчѣрїтатеа пѣртѣрїї че'мї пропѣѣт, ка съ въ дѣкредїндезѣ, къ 'п вїтор пїмїні пѣ ва сѣферї чеа маї мїкъ пѣдрѣптате. Тот пѣ-тѣпѣтѣл ва фї пѣїа де сѣмотѣл кѣспѣтѣрїї теае шї вѣкѣрїа ва рѣсѣпа дѣ тоате статв-рїе пентрѣ дѣрпїчїїе шї фачерїе де вїае че воїѣ дѣпрѣщїа дѣн трѣпселе.“

Ачеастъ прокламагіе прїчїнї о вѣкѣ-рїе пѣекспїратъ тот нородѣлѣї, шї дѣкѣ шї маї тѣлѣт ефѣктѣл че о зрѣтѣ.

Тодї съпѣшїї гѣстаръ ѣн рѣпаос, каре ле ера пѣкъпоскът, шї дѣптатеа фѣ къѣта-тѣ аша де ексакт дѣн времеа зрѣтѣоаре а стѣпѣпїреї ачестѣї країѣ, къ ведеа пѣдїне пѣї де къпрїоаръ шї маї сѣгѣнд лѣптеае лѣоаїчелор; епѣрїе жѣкѣндѣсе къ огарѣл; шїоїтѣл шї потѣрпїкеа дѣтр'ачелашї кѣївѣ, шї гѣска зѣврѣнд дѣн товѣрѣшїе къ вѣлтѣ-рѣл. Прѣтѣтїнденї пѣ се ворѣеа дѣкѣт дѣ-спре дѣптатеа ачестѣї фѣїтос країѣ, пѣмїндѣл дѣпт.

Ачеастъ скїтѣаре се пѣреа шї маї тѣлѣт вредпїкъ де мїраре ла тоатъ лѣтеа, къ пѣї кѣпондеа пїмїні прїчїна, шї къ пѣ пѣтеа прї-чѣе кѣт ера прїп пѣтїнѣ атѣт іѣте шї фѣрѣ вѣсте съ треакъ дѣптр'атѣтеа вїдїї ла атѣтеа вїртѣцїї, шї а'шї арѣта атѣта статорпїчїе дѣн стѣрѣїреа лор. Пѣдїне фѣ дѣкредїндѣт дѣн прїчїна ачѣаста прїп мїж-лочїреа зпѣї фаворїт ал країѣлѣї, каре 'л рѣ-гѣ дѣтр'о зі де а прїїтї словозенїа че лѣа спре а'л дѣтреѣа прїчїна зпѣї дѣтоарчѣрї атѣт де чѣдате.

„Іатѣї рѣзонѣл, рѣспѣнсе ачѣст Мо-нарх, дѣн чеа дѣн зрѣтѣ вѣпътоаре че фѣ-кѣїѣ, кѣт гонѣам ѣн іѣнѣре, вѣзѣїѣ къ ѣн кѣїне пѣрѣсїсе вѣпѣтѣл, шї се лѣсе дѣпѣ зрѣта зпѣї вѣлпї. О апѣкѣ д' ѣн пїчор, шї і 'л рѣпсе. Вѣлпѣа скѣпѣ шї се вѣрѣл дѣ-

тр'о vizivъ. Къпеле, каре възъ къ възпеа
п'о съ маї іасъ де аколо, ка съ віе съ інтре
дн лавеле саме, о лъсъ ші се лъъ іаръ дъ-
пъ зрмеле епърълмі дппревпъ къ чеїмалді
кжїні. Ън трежтор, каре възъ пе къпеле
дїндъсе дн калеа са, ді аржккъ о піатръ
къ атжта ісквсїдъ, джкжт дї рѣсе зп пі-
чор, асеменеа прекжт ші ел рѣсесе пе ал
вълпї.

Пъдїнъ време дн зртъ, зп кал кълкъ
пе пічор пе трежтор, ші ръсвнъ пе къп-
еле. Дар калл авїа фъккъ кждїва пашї ші
къзъ къ пічорѣл дптр'о газръ, ші се рѣпї
атжт де прїмеждіос, джкжт шжїопжтъ.
Мартър фїнд ла ачесте ексемпле: vezї тъ,
zїceїz дн сїнемі, къ ачещї deосевїді сѣпшї
аъ прїїміт фїекаре респлътїреа фаптеї лор
челї зржте? потжрпїкеа тжжккъ пе фър-
пїккъ, шоїмѣл педепсеце пе потжрпїке, ші
вългърѣл тратъ пе шоїмѣ къ кїпѣл къ каре а
тратат ел пе потжрпїккъ, чел че омоаръ
дпсфжршїт есте оморжт. Nїmїnї пъ ръ-
тжпне педепсїт саъ фъръ ръсплътїре, орї
фъкжнд рѣъ саъ фъкжнд віне.

Ън ексемплъ ка ачеста ар тревжї съ
дптоаркъ пе орї каре от дела гжндѣл че
аре ка съшї ръсвнѣ, темжндъсе де асеме-
неа іспрѣві фатале.

N. Nenovїч.

ЪН БЪЛБЪК.

Ф а в ъ л ъ.

Ън вълбѣк фоарте зтѣлат,
Се дъче odїnїoare,
Пѣ, зп пърѣъ кам тѣлѣрат.

Мъреу плїн де дпгжтѣаре,
Къ къ джпсѣл пъ съ поате,
Алтѣл нїме компара,
Dїn тодї кждї пе пърѣъ глоате,
Dїn спжте съ дпсфжрта.
Дн ал съъ дрѣм дпжлпнеце,
Пе зп алт вълбѣк маї мїк.
Къ дїспреу ла ел прївеще,
Cокотїндѣ'л де нїмїк;
Шї къ 'н топ лъдъторїѣ,
Дї зїче: Ърмеазъ'мї мїе,
Нъ фїї аша темъторїѣ,
Аї квраж, аї върѣдїе!
Еъ ашї мерце, дар пъ пот,
Шї кеар дѣ ашї пѣтѣ пъ вреъ;
Лъмеаї плїнъ престе тот,
Де прїмеждїї шї де рѣъ. —
Ла ачест ръспнѣс дї зїче:
Те кжпоск къ ещї фрікос;
Веї відѣ еъ тъ воїз дъче,
Іатъ'н дрѣмѣ'мї глорїос.
Нъ с' прїмеждїї пентръ мїне,
Ла тоате тъ 'мпротївѣск,
Пентръ зпї сжпт ка тїне,
Іар де мїне се фереск. —
Bїне мїар пърѣ шї мїе,
Дар де кждї ам азїт,
Къ къ ачастъ сѣмедїе,
Nїмїккъ п'аъ іспрѣвїт. —
Шї аша с'аъ дпжтплат.
Къчї департе п'аъ аїзлѣс,
Ън скаїз фоарте пѣпсжтпнат,
Де пе лъме л'аъ рънѣс.

Георгіе Нїколіанѣл,
проф. шкѣалѣ пѣвл. дїн Телѣл.